

Vecam cilvēkam vajadzīga droša

roka blakus

Latvijas Samariešu apvienības mājas aprūpes pakalpojums dod iespēju senioriem vecumdienas aizvadīt ierastajos apstākļos

Katram pienāk vecumdienas ar visām no tā izrietošajām sekām. Viens pat vēl 90 gados jūtas mozs, spēka pilns un spēj pats sevi aprūpēt, savukārt citu jau agrāk piemeklē veselības problēmas un viņam nepieciešama aprūpe. Šādās reizēs Aizkraukles pilsētā un pagastā un Skrīveru pagastā palīgā atsteigsies Latvijas Samariešu apvienības (LSA) aprūpētāji.

IVETA SKABA

Pakalpojumus sniedz 20 pašvaldībās

Kas īsti ir Latvijas Samariešu apvienība, kādus pakalpojumus tā sniedz, kā darbojas mūsu pusē, stāsta LSA Vidusdaugavas nodaļas vadītāja **Gunta Fetere-Fektere**.

— Laikam jau Svēto Rakstu jēdziens “žēlsirdīgais samarietis” ir iemesls, lai nodomātu, ka Samariešu apvienībai noteikti ir saistība ar kādu sektu. Kas ir Samariešu apvienība, un ar ko tā nodarbojas?

— Biedrība “Latvijas Samariešu apvienība” Latvijā darbojas jau 30 gadu. Mūsu biedrība ir lielākā sociālo pakalpojumu sniedzēja valstī (pēc pakalpojumu skaita). Ar kristietību tai nav nekādas saistības. Kad sākam darboties Aizkraukles pusē, tad bija gadījumi, kad cilvēkiem tas likās aizdomīgi, bet laika gaitā visas aizdomas tiek kļiedētas. Pamazām cilvēki ar informāciju iepazīstas, tā tiek vēstīta sociālajos tīklos, arī sociālie dienesti par to informē.

Pakalpojums “aprūpe mājās” tiek

sniegts 20 pašvaldībās, Latgales pusē mazāk kā citviet. Mūsu sabiedrība noveco, un palīdzība ir nepieciešama, galvenokārt vientuļajiem senioriem.

— Cik ilgi jūs jau vadāt Vidusdaugavas nodaļu?

— No 2020. gada 1. jūnija, bet Vidusdaugavas nodaļa darbojas no 2018. gada, Aizkraukles reģionā pakalpojumi tiek nodrošināti no 2019. gada.

Ikdienišķa palīdzība

— Informācija mājaslapā vēsta, ka LSA pakalpojumu klāsts ir plašs. Kādi saskaņā ar apvienības un Aizkraukles novada pašvaldības noslēgto līgumu tiek sniegti mūsu pusē?

— Skrīveros iepriekš bija novads, taču ar pievienošanu Aizkraukles novadam mūsu darbā nekas nemainījās. Aprūpe mājās nozīmē pamatvajadzību apmierināšana personām, kuras objektīvu iemeslu dēļ nevar sevi aprūpēt. Tā ir ikdienišķa palīdzība cilvēkam darbos, kurus viņš vairs nevar paveikt. Tas ietver mājokļa uzkopšanu, produktu un medikantu iegādi, veļas mazgāšanu. Ja cilvēks pats nevar apmainīt gultasveļu, viņam tiek palīdzēts. Ja nepieciešams palīdzēt nomazgāties — vecam cilvēkam vajadzīga droša roka blakus. Tiek piedāvāta arī nagu aprūpe, ko paveic apmācīta mūsu darbiniece. Vēl tiek nodrošināta palīdzība ēdiena gatavošanā, kas ietver pagatavošanu, uzsildīšanu un trauku mazgāšanu. Bez tam

No vēstures

- ♦ 1888. gadā, tikai dažus gadus pēc Sarkanā Krusta organizācijas dibināšanas, Vācijā, Berlīnē, četri amatnieki izveidoja Baltā krusta organizāciju, kam tika dots Strādnieku-samariešu apvienības vārds (Arbeiter-Samariter Bund). Sākotnēji abas organizācijas būtiski atšķīrās. Sarkanā Krusta organizācijas tika veidotas ar valstu valdību lēmumiem, un to mērķi pamatā bija saistīti ar profesionālu piesaisti un darbošanos militāru konfliktu laikā. Samariešu organizācija jeb Baltais krusts radās tautā. Tās sākotnējais mērķis bija apmācīt industriālo uzņēmumu strādniekus pirmās palīdzības prasmēs, lai, rodoties nepieciešamībai, cilvēkiem būtu nepieciešamās iemaņas un viņi varētu palīdzēt citam. Tāpēc joprojām pirmās palīdzības kurss daudzviet pasaulē dēvē par samariešu kursiem. Samariešu organizācijas ir visā Eiropā un arī ārpus tās robežām. 1994. gadā tika dibināta starptautiska samariešu federācija “Samaritan International”, kas šobrīd apvieno 16 patstāvīgas un septiņas asociētas dalīborganizācijas.

- ♦ Samariešu organizācijas visā pasaulē, arī Latvijā, ir politiski un reliģiski neitrālas, un vārds “samarieši” organizāciju nosaukumā ir kopš 1888. gada, tas sasaucas ar palīdzības simbolu, bet tam nav saistības ar kādas tautas, reģiona vai reliģijas novirzienu.

Avots: www.samariesi.lv

GUNTA FETERE-FEKTERE, Latvijas Samariešu apvienības Vidusdaugavas nodaļas vadītāja.

Foto no personīgā albuma

tie ir arī starpnieka pakalpojumi — dažādu dokumentu kārtošana, pavadīšana uz medicīnas iestādēm.

Lai saņemtu mājas aprūpes pakalpojumu, seniors vērsas sociālajā dienestā, kas savukārt novērtē situāciju — cik lielā mērā ir vajadzīga palīdzība, kāds ir aprūpes līmenis. Tā kā ar mūsu biedrību ir līgums, tad saņemam nosūtījumu darbam. Tā ir primārā palīdzība mājās, mēs neesam ne uzkopšanas, ne pavadīšanas kompānija.

— Mūsu pusē tiek arī piedāvāts pakalpojums “specializētais transports — pavadonis asistenti”.

— Tas ir jauns sadarbības pakalpojums — ja senioram nepieciešama speciālista konsultācija, sociālais dienests nodrošina transportu pakalpojumam un mūsu darbinieks pavadā senioru, palīdz orientēties ārstniecības iestādē, atkarībā no situācijas pavadā pie rokas vai aizved ratiņkrēslā. Mūsu darbinieki ir zinoši, līdz ar to senioram ir drošības sajūta.

Papildus pieejams arī diennakts pakalpojums “drošības poga”, kas līdz šim ir nodarbojies daudziem. Ja šāda poga ir ap roku, cilvēkam tiek mazināta trauksme un viņš var justies drošāk. Citkārt viss ir kārtībā, bet cilvēkam gribas vienkārši parunāties. Ja seniors gadījumā pēkšņi nokrīt, viņš piespiež pogu. Iekārta dod signālu, kas pienāk centralizēti Zvanu centrā Rīgā. Pēc tam ziņa tālāk tiek nodota kontaktpersonām vai arī nepieciešamības gadījumā tiek iesaistīts operatīvais dienests.

Vēl viens pakalpojums ir “mobilais specializētais transports”, ko esam izmantojuši Skrīveros. Pilsētā tas nav aktuāli, bet laukos noder. Mašīna aprīkota ar dušu, silto ūdeni, tajā var arī aprūpēt pēdas.

Aprūpējamo skaits samazinājies

— Cik Aizkraukles reģiona cilvēkiem jūs sniegtie pakalpojumi ir aktuāli?

— Katrā pašvaldībā tiek piešķirts trūcīgā vai maznodrošinātā statuss, izvērtējot cilvēka ienākumus. Ņemot vērā pensiju indeksāciju, mainījās situācija, jo daudzi vairs nevarēja pretendēt uz maznodrošinātā statusu. Tad cilvēkam ir jāveic līdzmaksājums un viņš izvērtē, vai maksāt par šo sociālo pakalpojumu vai nē. Var nemaksāt un lūgt kaimiņu palīdzību, bet cik ilgi kaimiņš nāks bez atbildības? Tā ir runa ar diviem galiem. Citi ir noskaņoti tā — ja par maksu, tad aprūpi nevajag, ja par velti — lūdzu! Savukārt citi novērtē šo pakalpojumu. Ir seniori, kas nevēlas veikt līdzmaksājumu, līdz ar to aprūpējamo klientu skaits samazinās.

Aizkraukles pilsētā un pagastā, Skrīveros tiek aprūpēti 35 cilvēki. Dažiem klientiem ir liels pakalpojuma apjoms, pie kuriem jābrauc divreiz dienā. Aprūpē ir klients, kuram nepieciešams specializēts pacelājs, lai klientu izceltu no gultas ratiņkrēslā un novietotu atpakaļ gultā, atbalsts viņam nepieciešams katru dienu arī ikdienas aktivitātēs.

— Cik aprūpētāju palīdz šiem 35 cilvēkiem?

— Viens aprūpētājs palīdz vairākiem cilvēkiem. Skatāmies pēc aprūpes līmeņa pakāpes, lai aprūpētājs var veidot savu nedēļas noslogojumu. Pie kāda seniora jāiet katru dienu, citam pietiek reizi, divas vai trīs reizes nedēļā. Aizkrauklē aprūpi mājās nodrošina četri aprūpētāji, Skrīveros — divi. Pie tam Skrīveros viens no aprūpētājiem ir vīrietis, jo jāienes malka, ūdens, tur vajadzīgs

vairāk spēka, tagad, kad sasniedzis, arī taciņas jāattīra.

— Darbinieku ir pietiekami vai tomēr trūkst?

— Trūkst, bet pagaidām tiekam galā. Tas ir emocionāli un fiziski smags darbs. Daudzus gadus strādājot, cilvēki izdeg. Šķiet, kas gan tur ir — aiziet un uzkopt? Bet katram cilvēkam ir savs raksturs. Tā ir sastrādāšanās, uzticēšanās un atbalsts. Pagaidām ir bijis tā, ka visi var sastrādāties. Ja nevar, tad mainām aprūpētāju vai izrunājam situāciju, izrunāšanās vienmēr noder. Laba sadarbība mums izveidojusies ar Aizkraukles novada Sociālo dienestu.

Jāizvērtē reālā situācija

— Kādas ir lielākās problēmas jūsu darbā?

— Viena no problēmām klientu dzīvesvietā ir sastopami insekti — tarakāni un blaktis. Aprūpētājiem, nodrošinot atbalsta pasākumus klientam, tas ir izaicinājums. Savukārt laukos senioriem dzīvesvietā ir vairāki kaķi un suņi, kas ziemā dzīvo iekšējās telpās. Apmeklējot klientu, aprūpe drīzāk tiek nodrošināta dzīvniekiem, savācot spalvas un izkārņojumus.

Cilvēki ir pasīvi palīdzības lūgšanā. Iespējams, ka nezina, kur lūgt palīdzību, varbūt arī baidās.

— Varbūt maz informācijas? Seniors, kuram ir bērni, bet viņi nedzīvo uz vietas, ir pārliecināti, ka viņam šāda palīdzība nepienākas.

— Man arī šķiet, ja bērni ir, viņiem savam vecākiem jāpalīdz. Bet skatīsimies reālo situāciju! Varbūt bērns ir ārzemēs, varbūt Rīgā, kas no Aizkraukles arī ir tālu, šajos gadījumos sociālais dienests ir pretimnākošs un izvērtē katru situāciju.

→ 7. lpp.